

Septītā diena: Glābēja aizstāvis

Ebreju reliģijā astotajā dienā pēc zēna piedzimšanas tika veikts apgraizīšanas rituāls, lai atgādinātu Izraēļa bērniem viņu piederību Dieva Izvēlētai tautai (sal. Lk 2, 23). Pirmdzimtais jaundzimušais piederēja Dievam, tādēļ viņš bija jāizpērk. Šis rituāls atgādināja par atbrīvošanu no Ēģiptes verdzības, kas aprakstīta Izceļošanas grāmatā – Dievs izglābj Izraēļa pirmdzimtos (sal. Izc 13, 3). Katra ģimene ziedoja priesterim piecas sudraba monētas, lai izpirktu savu pirmdzimto dēlu.

Šī rituāla laikā bērnam tika dots vārds, tradicionāli dēlam deva viņa tēva vai vectēva vārdu, tādā veidā nodrošinot dzimtas pastāvēšanu. Uzvārdi nepastāvēja, bērna vārdam mēdza pievienot viņa tēva vārdu, tādēļ „Jēzus – Jāzēpa dēls”.

Marija dāvā dzīvību Dēlam, bet Jāzeps piešķir viņam vārdu, t.i., identitāti. Tā piepildās eņģeļa sludinājums, ko Jāzeps saņēma sapnī: „Jāzēp, Dāvida dēls, nebīsties pieņemt savu sievu Mariju [...]. Un viņa dzemdēs Dēlu, un tu nosauksi viņu vārdā Jēzus, jo Viņš atpestīs savu tautu no tās grēkiem.” Mt 1, 20-21) (Jāzeps, piešķirot bērnam vārdu, kas nebija atrodams starp viņa dzimtas pārstāvjiem, neievēro Ābrahama iedibināto tradīciju, toties ievēro Kunga pavēles.

Ebreju valodā vārds Jēzus skan *Jeshua* un tā nozīme ir „Dievs ir Glābējs”, savukārt darbības vārdu „glābt” raksta kā *joshua*. Šos eņģeļa vārdus līdz ar to var tulkot sekojoši: „...nosauksi viņu par Pestītāju, jo Viņš atpestīs savu tautu no tās grēkiem.”

Evaņģēlijā, ko uzrakstījis sv. Matejs, pirmo reizi tiek lietots vārds „grēki”, kas attiecināmi uz netaisnīgo pagātņi un kurus Kungs dzēš. Vēlāk, pēdējais šī vārda pielietojums viņam ir sastopams pēdējo vakariņu aprakstā, kur Jēzus runā par savu asiņu izliešanu grēku atlaišanai. Evaņģēlists Matejs vēlas pievērst mūsu uzmanību jaunam posmam cilvēces vēsturē, jo sāk piepildīties tas, ko bija sludinājis pravietis Isajs, proti: „Lūk, jaunava ieņems un dzemdēs Dēlu, un viņa vārds būs Emanuēls.” (Is 7, 14) Tas nozīmē „Dievs ar mums” (Mt 1, 22).

Vēl viens rituāls, saistīts ar bērna piedzimšanu, bija mātes šķīstīšanās (sal. Lk 2, 22). Šķīstības atgūšanai mātei (četrdesmit dienas pēc dēla dzemdībām vai sešdesmit sešas dienas pēc meitas dzemdībām) vajadzēja salikt upurī balodi un jēru. Lūkass Evaņģēlijā vieno šos abus rituālus kopā – gan bērna apgraizīšanu, gan mātes šķīstīšanos (sal. Lk 2, 22-23).

Evaņģēlijs stāsta par laulāto pāri, kurš upurē Dievam savu Dēlu, tas liecina par ģimenes svētumu. Saņēmuši Dēlu, viņi nevilcinoties – pateicībā un pašāvētibā – to upurēja Dievam, lai Viņš realizētu Dieva nodomus savā dzīvē. Jēzus kļūs par to, kas ietverts Viņa vārda nozīmē, proti, „par Glābēju”.

Marija un Jāzeps nebija noslēgušies personiskajos pārdzīvojumos vien. Savā atvērtībā pārsteidzošiem Providences nodomiem viņi satiek divus sirmgalvjus – ticībā un pieredzē bagātos Simeonu un Annu, kuri ne vien glabāja pagātnes atmiņas, bet arī bija

nākotnes pravietiskie vēstneši. Tieši viņi atpazīst Jēzū gaismu pagānu apgaismošanai un savas tautas slavu (sal. Lk 2, 31-32).